

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження обласних політик і програм з питань соціального захисту населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб

Теофіпольська селищна територіальна громада
Хмельницька область

Частина 1

2024

Зміст

Терміни та скорочення	3
Вступ	3
Методологія дослідження	4
Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту	5
Інформація щодо аналізу відкритих джерел	5
Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел	5
Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення	6
Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами	9

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи

АТО — антитерористична операція

СТГ — селищна територіальна громада

ООС — операція Об'єднаних сил

НПА — нормативно-правовий акт

Вступ

Війна Російської Федерації проти України призвела до збільшення кількості сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Багато людей змушені залишити місця свого постійного проживання і переселитися до інших регіонів України. Тому виникає необхідність надання додаткових соціальних гарантій ВПО, зокрема в частині поліпшення їхнього фінансово-матеріального стану, потреб у соціальному обслуговуванні, психологічній підтримці тощо.

Більшість ВПО, які проживають у територіальних громадах області, потребують вирішення житлових питань, матеріальної, соціальної та інших видів допомог. Зокрема, ВПО стикаються з проблемами розміщення, забезпечення належних умов проживання, безробіття, створення належних умов перебування дітей у закладах дошкільної та загальної середньої освіти, отримання освіти, доступом до медичних гарантій. Тому перед територіальними громадами постають найгостріші виклики. Вони вирішують проблеми надмірного навантаження на соціальну інфраструктуру населених пунктів, яке виникло внаслідок появи значної кількості ВПО.

Тому актуальним є питання створення належної системи соціальної підтримки у громадах, які приймають ВПО. Команда благодійної організації «Благодійний фонд «Стабілізуєш Суппорт Сервісез»» у межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, спільно із місцевою владою та Радою ВПО провели дослідження місцевих політик у сфері соціального захисту ВПО та інших людей, які постраждали внаслідок війни, а також проаналізували, чи перебувають переселенці у фокусі влади Теофіпольської СТГ.

Під час підготовки даного звіту були проаналізовані відкриті джерела та наявні на сайтах громади документи, а також направлені запити до місцевої ради в селище Теофіполь. Актуальні питання: чи ухвалювались протягом 2022–2023 років у громаді програми, спрямовані на підтримку ВПО та людей, які постраждали внаслідок війни; чи змінювалися чинні програми та як (з урахуванням кількості облікованих у громаді ВПО та наявності людей, які постраждали внаслідок війни).

Методологія дослідження

Мета дослідження

Аналіз соціальних програм для ВПО, які діють у громаді, зокрема джерел залучених ресурсів та сталості таких програм; ідентифікація перешкод у доступі ВПО до соціальних програм; розроблення потенційних рішень і програм у напрямі ухвалення обґрунтованих довгострокових соціальних рішень для ВПО у ході стратегічного планування та формування соціальної політики.

Об'єкт дослідження

Перешкоди в доступі ВПО до програм соціального захисту, які діють у громаді, зокрема у забезпеченні їх стійкою системою соціальних гарантій.

Період проведення дослідження: лютий — червень 2024 року. Географія дослідження: селище Теофіполь, Теофіпольська селищна територіальна громада Хмельницького району Хмельницької області.

Предмет дослідження

Обласні цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, обласні цільові програми підтримки ВПО та проекти даних програм, чинні обласні НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг, а також на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, звіти з виконання обласних програм і заходів.

Завдання дослідження

- Аналіз:
 - місцевих цільових програм, інших місцевих НПА (положення, рішення, розпорядження, плани заходів тощо), спрямованих на забезпечення соціального захисту та підтримку ВПО;
 - доступу ВПО до національних програм соціального захисту, які реалізуються в громаді, поінформованості про них і зацікавленості в участі;
 - соціальних програм для ВПО, які реалізують у громаді міжнародні та національні неурядові організації.
- Проведення зустрічей та обговорень із представниками Ради ВПО для визначення їхнього досвіду і потреб, пов'язаних із соціальною підтримкою.
- Збір даних про кількість ВПО, які потребують соціальної підтримки у громаді (в розрізі демографічних характеристик та потреб щодо покращення соціального становища).
- Розроблення звіту про результати аналізу чинних соціальних програм для ВПО.
- Розроблення потенційних рішень і програм для ухвалення обґрунтованих довгострокових рішень соціального захисту ВПО під час стратегічного планування та формування соціальної політики.

Джерела інформації

- Сайт Теофіпольської селищної територіальної громади.
- Офіційні відповіді на запити згідно з Законом України «Про доступ до публічної інформації».
- Статистична інформація щодо кількості ВПО, які потребують соціального захисту.
- Місцеві НПА (положення, програми, рішення, розпорядження, плани заходів тощо).
- Звіти про виконання соціальних програм.

Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

На території Теофіпольської СТГ для підвищення ефективності системи соціальної допомоги та посилення адресності при її наданні передбачене впровадження заходів щодо соціальної підтримки мешканців. Перелік таких заходів міститься у соціальних програмах, затверджених відповідними рішеннями місцевої ради. Усі затверджені програми та ухвалені Теофіпольською селищною радою рішення розміщені на офіційному [сайті](#) у відкритому доступі. Пошук рішень слід робити через вкладку «Документи міської ради» («Рішення», вибір параметрів). Для швидкого пошуку потрібного документа необхідно знати деякі вихідні дані (ключові слова / дату документа / тип документа / стан документа / номер документа та/або інше).

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення та посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Зазначити (легко, середня складність, висока складність, інформація недоступна)	Можливо завантажити (так/ні)	Зазначити (легко, середня складність, висока складність, інформація недоступна)	Можливо завантажити (так/ні)
Хмельницька обл., Теофіпольська СТГ	Теофіпольська СТГ teofipol-gromada.gov.ua	Ні	Ні	Ні	Ні	Ні	Легко	Так	Легко	Так

Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення

Програма розвитку та підтримки первинної медико-санітарної допомоги комунального некомерційного підприємства «Теофіпольський центр первинної медико-санітарної допомоги» Теофіпольської селищної ради на 2022–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 06.08.2021 № 1-10/2021, зі змінами від 25.02.2022 № 43-20/2022; від 29.09.2022 № 199; від 09.12.2022 № 5-27/2022; від 27.01.2023 № 1-29/2023; від 16.06.2023 № 2-32/2023; від 22.09.2023 № 10-35/2023; від 27.10.2023 № 4-36/2023; від 08.12.2023 № 5-38/2023; від 22.12.2023 № 5-39/2023; від 05.04.2024 № 5-42/2024).

Програма орієнтована на забезпечення надання якісної медичної допомоги людям, які проживають на території Теофіпольської громади, зокрема ВПО, шляхом розвитку наявних медичних послуг.

Програма медико-соціального забезпечення пільгових та соціально незахищених верств населення комунального некомерційного підприємства «Теофіпольський центр первинної медико-санітарної допомоги» Теофіпольської селищної ради на 2022–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 06.08.2021 № 2-10/2021, зі змінами від 26.05.2022 № 112; від 13.10.2022 № 205; від 09.12.2022 № 4-27/2022; від 22.09.2023 № 9-35/2023).

Мета Програми: забезпечення безоплатного або пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів для окремих груп людей та за певними категоріями захворювань у разі амбулаторного лікування; безоплатне забезпечення людей з інвалідністю, зокрема дітей, технічними та іншими засобами за рахунок селищного бюджету.

Програма спрямована на підтримання максимально можливого рівня здоров'я всіх жителів Теофіпольської громади, надання доступної та високоякісної первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини.

Програма відшкодування вартості лікарських засобів на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет, які мешкають на території Теофіпольської селищної ради на 2022–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 06.08.2021 № 4-10/2021).

Мета Програми — своєчасне та стовідсоткове забезпечення відшкодування вартості лікарських засобів на лікування хворих на цукровий і нецукровий діабет, які проживають на території Теофіпольської СТГ.

Реалізація Програми протягом 2022–2025 років розділена на чотири етапи. Бюджет фінансування заходів Програми — 7 180 992,00 грн. Процес фінансування здійснюватиметься відповідно до законодавства за рахунок субвенції державного бюджету в сумі 6 140 912,00 грн та коштів Теофіпольської СТГ в сумі 1 040 080,00 грн.

Програма оздоровлення та відпочинку дітей на 2022–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 06.08.2021 № 16-10/2021).

Мета Програми: створення сприятливих умов та реалізація права на якісне оздоровлення і відпочинок дітей, зокрема ВПО. Досягнення цієї мети здійснюватиметься шляхом оздоровчої та організаційно-координаційної діяльності. Згідно з інформацією, зазначеною у Програмі, на території СТГ проживають 1884 дитини з-поміж пільгових категорій. Для якісного оздоровлення та відпочинку дітей за рахунок коштів державного, обласного, селищного бюджетів заплановане надання путівок один раз на рік у період дії Програми.

Комплексна програма «Піклування» Теофіпольської селищної ради на 2022–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 06.09.2021 № 18-10/2021, зі змінами від 24.12.2021 № 5-17/2021; від 04.04.2022 № 81; від 28.04.2022 № 98; від 09.12.2022 № 7-27/2022).

Мета Програми: визначення пріоритетів надання допомоги та послуг найбільш незахищеним верствам населення Теофіпольської СТГ, які перебувають у складних життєвих обставинах і неспроможні їх самостійно подолати.

Серед основних завдань Програми — забезпечення подолання труднощів для повноцінної життєдіяльності людей похилого віку, людей з інвалідністю, зокрема дітей, ВПО, учасниць та учасників АТО/ООС, реалізація їхнього права на підтримку і соціальні послуги.

У межах Програми відбувається:

- виявлення людей, які потребують допомоги;
- сприяння людям, які перебувають у складних життєвих обставинах і які самостійно не в змозі їх подолати;
- попередження виникнення складних життєвих обставин;
- створення умов для самостійного розв'язання життєвих проблем, що виникають.

Комплексна програма «Піклування» покликана стимулювати розвиток системи соціально-економічних, медичних, матеріально-побутових, культурно-оздоровчих заходів, спрямованих на покращення соціальної підтримки дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, ветеранок і ветеранів війни та праці, людей з інвалідністю, багатодітних сімей, учасниць та учасників АТО/ООС, ВПО, інших малозабезпечених жителів територіальної громади.

Одночасно серед напрямів діяльності та заходів Комплексної програми «Піклування» Теофіпольської селищної ради на 2022–2025 роки відсутні статті, які спрямовані на підтримку саме ВПО. Тому її доречно доповнити пунктом щодо надання одноразової грошової допомоги на лікування, вирішення соціально-побутових проблем ВПО, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Програма підтримки учасників АТО/ООС та членів їх сімей, родин загиблих (померлих) учасників АТО/ООС — мешканців Теофіпольської селищної територіальної громади на 2022–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 24.12.2021 № 3-17/2021, зі змінами від 09.12.2022 № 6-27/2022; від 22.09.2023 № 8-35/2023; від 09.02.2024 № 1-40/2024).

Мета Програми: підвищення рівня соціального захисту учасниць та учасників АТО, членів їхніх сімей та членів сімей загиблих (померлих), надання їм комплексної допомоги, підвищення рівня поінформованості з питань соціальної підтримки учасниць та учасників АТО/ООС, їхніх сімей, підтримання належного морально-психологічного стану, а також мінімізація асоціальних проявів у життєдіяльності громади, попередження насильства, підсилення ролі сімейних цінностей у суспільстві, поліпшення ефективності взаємодії селищної ради з органами державної влади, громадськими організаціями та іншими юридичними особами, які працюють у сфері підтримки учасниць та учасників АТО і членів їхніх сімей.

Реалізація Програми протягом 2022–2025 років розділена на три етапи: I — 2022–2023 роки; II — 2024-й; III — 2025-й. Загальний обсяг фінансування — 720 000,00 грн (кошти селищного бюджету).

Програма медико-соціального забезпечення пільгових та соціально незахищених верств населення комунального некомерційного підприємства «Теофіпольська багатопрофільна лікарня» Теофіпольської селищної ради на 2023–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 09.12.2022 № 10-27/2022, зі змінами від 27.10.2023 № 5-36/2023).

Мета Програми: забезпечення безоплатного або пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів окремим групам населення та за певними категоріями захворювань у разі амбулаторного лікування за рахунок селищного бюджету. Зокрема, безоплатний відпуск лікарських засобів за такими захворюваннями: шизофренія та епілепсія; психічні захворювання (людям з інвалідністю I та II груп).

Програма надання одноразової грошової допомоги випускникам закладів загальної середньої освіти Теофіпольської селищної ради з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на 2023–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 27.10.2023 № 1-36/2023).

Мета Програми: надання соціальної одноразової грошової допомоги випускникам закладів загальної середньої освіти Теофіпольської селищної ради (2021–2025 років випуску) з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Впровадження Програми дасть змогу реалізувати першочергові заходи, спрямовані на забезпечення виплати одноразової грошової допомоги випускникам закладів загальної середньої освіти Теофіпольської селищної ради.

Вона розрахована на випускників, які закінчили заклади загальної середньої освіти Теофіпольської селищної ради, що дозволяє зробити наступний висновок. У разі закінчення навчання дітьми з-поміж ВПО з означеними елементами вразливості, вони також мають право на отримання такої допомоги в межах Програми.

Програма соціальної підтримки незахищених верств населення «Турбота» Теофіпольської селищної ради на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 22.12.2023 № 3-39/2023).

Мета Програми: реалізація завдань та заходів, які спрямовані на соціальну підтримку незахищених верств населення, комунальною установою «Центр надання соціальних послуг» Теофіпольської селищної ради, поліпшення якості їхнього життя, посилення адресності надання послуг, підтримки людей похилого віку, соціального захисту людей з інвалідністю, надання допомоги сім'ям з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах та перебувають під соціальним супроводом, а також окремим категоріям людей, які цього потребують.

Фінансування Програми здійснюється з місцевого бюджету. Ресурсне забезпечення наведене у Додатку 1 до Програми. На виконання заходів Програми у 2024 році передбачено 575 000,00 грн, у 2025-му — 568 000,00 грн. Вказані кошти виділені для виконання конкретних завдань, що передбачені Додатком 2 даної Програми, а саме:

- виготовлення друкованої продукції (буклетів, плакатів, методичок) на тему запобігання та протидії проявам насильства вдома та в суспільстві;
- забезпечення належного медичного огляду дітям з сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- забезпечення придбання предметів ритуальної належності для здійснення поховання самотніх людей;
- надання натуральної допомоги у вигляді продуктивних наборів до державних та релігійних свят самотнім людям похилого віку, людям, зокрема дітям, з інвалідністю, дітям, які виховуються в сім'ях, що перебувають під соціальним супроводом.

Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами

Згідно з даними Теофіпольської селищної ради, в територіальній громаді зареєстровані 580 ВПО, зокрема 185 дітей, 54 людини з інвалідністю, 143 людини похилого віку, 20 багатодітних родин, 31 безробітна людина.

Програма забезпечення перебування внутрішньо переміщених та/або евакуйованих осіб у пунктах тимчасового проживання та місцях тимчасового перебування Теофіпольської селищної ради на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Теофіпольської селищної ради від 22.12.2023 № 2-39/2023, зі змінами та доповненнями від 17.05.2024 № 3-43/2024).

Мета Програми: забезпечення належних умов перебування внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей у пунктах тимчасового проживання і місцях тимчасового перебування Теофіпольської селищної ради протягом 2024–2025 років із дотриманням прав, свобод та законних інтересів таких людей.

Досягнення мети Програми може бути забезпечене двома шляхами:

- Перший передбачає фінансування видатків лише за рахунок коштів державного бюджету. Проте коштів виключно державного бюджету в умовах ведення війни вистачить тільки на часткове забезпечення потреб внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей.
- Другий передбачає фінансування чітко визначених завдань і заходів щодо перебування внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей за кошти місцевого бюджету.

Завдання та заходи Програми:

1. Забезпечити надання адміністративних, соціальних та освітніх послуг, що містить наступні складові:
 - Сприяти реєстрації внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей та поданню документів на отримання державних соціальних гарантій (наприклад, пенсійного забезпечення, інших видів соціальних виплат).
 - Сприяти отриманню освітніх послуг дітьми дошкільного та шкільного віку внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей у закладах освіти громади.
 - Сприяти (за потреби) отриманню психологічної підтримки внутрішньо переміщеними та/або евакуйованими людьми.
 - Забезпечити надання транспортних послуг.
2. Створити належні умови проживання внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей у пунктах тимчасового проживання та місцях тимчасового перебування, що містить наступні складові:
 - Забезпечити засобами гігієни, мийними та дезінфікувальними засобами, іншими господарськими товарами.
 - Забезпечити постільними речами.
 - Забезпечити електроприладами, конструкційними матеріалами, меблями для дому, виробами для ванної кімнати, кухонним приладдям.
 - Забезпечити продуктами харчування та питною водою.
 - Забезпечити оплату комунальних послуг та енергоносіїв, спожитих у тимчасових пунктах проживання і місцях тимчасового перебування внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей (крім комунальних закладів).
3. Забезпечити надання медичних послуг внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим людям (сприяти здійсненню первинного медичного огляду внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей).
4. Забезпечити придбання предметів ритуальної належності внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим людям для здійснення поховання.
5. Одноразове забезпечення твердим паливом внутрішньо переміщених та/або евакуйованих людей.

Із тексту Програми вбачається, що станом на травень поточного року загальний обсяг фінансових ресурсів на 2024–2025 роки, необхідних для її реалізації, надходить з місцевого бюджету. Також Програмою передбачена можливість залучення коштів державного, обласного бюджетів та інших незаборонених законодавством джерел.

Таким чином, програми Теофіпольської селищної ради, спрямовані на соціальний захист окремих категорій людей територіальної громади, зокрема ВПО, містять комплекс заходів, що здійснюються на місцевому рівні як доповнення до державного соціального забезпечення (пенсії, доплати тощо). Реальна соціально-економічна ситуація, доцільність поліпшення матеріального забезпечення та умов проживання окремих категорій людей стали основними чинниками, на які орієнтовані соціальні програмами територіальної громади.

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез»» в лютому – червні 2024 року.

Підписуйтеся на наш фонд у соціальних мережах, щоби слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.telegram.com/@SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/@SSS_Ukraine)